

la galleria

REVISTA

SEMANAL

Redacción y Administración
MURALLA, 4

● PRECIO 15 CTS. ●

Centro de Venta y Suscripción:
Estanco, n.º 5, calle Nueva, 18.

Hem tingut eleccions

per ELIES BACH

Diumenge darrer a Catalunya hem tingut eleccions. No us en havieu atalaiat? —Ben cert que la premsa política, amb preferència, ho remarcava, però el poble no hi feia pas cas. I ja sabeu perquè. En puresa de realitat, les eleccions del diumenge, no eren falses eleccions. No eren cap sufragi, car amb elles no s'havia de provar ni demostrar res. Era més senzill de pronosticar el seu resultat, que endevinar que l'endemà d'un disabte ha d'ésser diumenge. Tants caps tants barrets, i ja està dit tot.

Ens explicarem una mica; no pas que es necessiti.

Quan les eleccions del 12 d'abril,—data del gloriós i històric sufragi que ens ha portat la República—, cada un dels candidats elegits manifestà el seu color, la seva qualitat. Ben cert que en algun cas el color depèn de la postura que adoptés el cacic, però amb poca probabilitat d'erro ja es sabia on hi havia majories grogues, blanques, blaves o vermelles, i així els resultats eren faves comptades. Però se pot dir que la lluita ha sigut gairebé nul·la per tot arreu, i que el poble s'ha sentit aliè aquesta vegada en l'elecció. A qui podia interessar una decisió que es tenia per descomptada, sinó a tots aquells qui pot agradar-los de fer un bon dinar a ciutat (llevant Barcelona i les altres capitals)?

Els resultats doncs era qüestió de números rodons. No es tractava pas d'una

lluita; no es discutia pas una supremàcia. S'havia de procedir senzillament a la unció d'uns determinats senyors, que passen a la categoria de ciutadans unigits per la gràcia d'unes majories que ja d'avançada se sabia que hi havia a tots els Ajuntaments. I encara aquests sants d'aquests altars ja se tenien preparats tras-scena. Alabem doncs la gràcia d'un sufragi senzill que graciosament ens regràcia dels mals de caps i tropells d'una jornada electoral moguda i batuda.

Però remaquem que no trobem pas bé procedir d'aquesta guisa. Que per nosaltres, els representants que aniran a

Quan sàpigues d'escriure, posa't a llegir.

GENGIS KAN.

la Generalitat per estructurar Catalunya, d'aquest sistema, no ens agraden.

Nosaltres érem, som i serem partidaris del sufragi universal. Qualsevol altra mena de pràctica és procedir de dictadura, manifesta o dissimulada. Així amb quatre grans d'arròs; i qui diu quatre grans, diu una ambosta de faves, o un morralet de grana,—entengui's bé que ens referim a quatre paraules o dugues dotzenes de parlaments—, se fa un diputat pel vell General de Catalunya. I nosaltres entenem que la nostra democràcia mereix un tracte i una distinció quelcom més enlairades. Catalunya, tra-

dicionalment i empírica, sempre fou amant dels mètodes democràtics. Per què se la porta aquesta vegada per uns camins que no són els seus ni la fórmula desitjada? —Quan els favoreçuts per la combinació confeccionin i lliurin el projecte de la nova estructuració catalana, podran parlar en nom del poble o en el d'unes majories d'ajuntaments que es podrien comptar per grans d'arroç?

No es digui que les majories dels ajuntaments responen a la majoria del poble. Un elector pot portar àdhuc al Consistori un servidor de la Dictadura perquè el consideri persona honesta com administratiu, i en canvi li negaria el sufragi en tractar-se d'atorgar-li la voluntat per l'emmotllament del règim polític que s'ha d'estructurar.

Perxò el partit federal ordenà l'abs-tenció; però feren igualment els radicals, socialistes i d'altres, arreu de Catalunya. Però, per nosaltres, tant diputats il·legítims ho són els que aniran a la Generalitat pel sistema emprat, com ho eren els assembleistes que anomenava Primo de Rivera amb el «truco» de les corporacions econòmiques, científiques, jurídiques, etc.

Amb República cal fer totes les coses republicanament, i no quelcom a la «xamberga», dissimulant amb la capa.

Altrament hom dirà que fem pastarades. I d'això se'n deuria haver acabat el temps.

Nihil novum sub sole

per GORA RUSEL

Res més cert que aquesta sentència que fixaren i ens llegaren els antepassats del món clàssic. *Nihil novum sub sole*. Res de nou sota el sol. Aquestes multituds abigarrades que s'han de passejar per manca de treball a les grans urbs de les nacions dites civilitzades, les trobem en forma de ramats famolencs a l'antigor gitant-se ferotjament sobre dels pobles que mengen, amb la única fal·lera de pendre-los-hi el rossegó de pa que necessiten per subsistir, per aguantar-se damunt aquesta nostra terra pròdiga però tan mal administrada.

Com que volem fixar aquesta permanència de la misèria humana i del seu desballestament, en una sola nació—per cert de les més exemplars amb què compta la Història—parlarem només d'ella: Grècia.

En les terres que coneixem sota aquest nom; dins el més pregon del buirac narratiu d'elles; on es guarda sos fets i ses notes per llençar-les com fletxes en els temps contemporanis; hi trobem una monumental civilització; una cultura mirífica, de la que se'n parla encara com a cosa de fauna i meravella en retrocedir pels miratges mitològics.

A Grècia, no s'ha pas pogut esbrinar fixament de quin temps ençà, hi fluïa esponerosa, principalment damunt la més important de les illes—(Creta)—una nació: la micènica. El seu comerç i la seva indústria eren la cobejança dels qui els envoltaven i coneixien, i el motiu del seu orgull i del seu benestar.

Aquest poble micènic però, amb tota la seva envejable i envejada civilització havia de caure per engrapir-lo, recollint-ne les engrunes, un altre poble, nou, però famolenc. Els grecs. Ells, als qui tan

hem admirat i admirem per l'agilitat de llur intel·ligència; per la potència de la seva capacitat; per l'agudeses de llur enginy; per la delicadesa de les costums; per la fina sensibilitat que els distingeix; per llur cortesia; en fi, per les tantes i tantes qualitats i condicions que posseïren, de primer foren el poble bàrbar, la multitud famèlica i abigarrada, que, com avui en els nostres dies els sense feina, es gitaren damunt la llesca de pa blanc amb què semblava fer-los-hi denteta la civilització micènica.

Els grecs, repetim-ho, s'abocaren damunt la bella cultura de Micenas, fent-la miques, i amb aquestes miques es nutriren, per bastir a son torn una altra civilització, encara més magnífica (a còpia de segles) que la que abans havien engrunat.

I així van els catúfols de la Història que és el rosari que la Humanitat anem passant cada dia.

I anem emmarcant exemples dintre dels mateixos grecs, que amb ells és com podem corregir-nos i progressar-nos els homes.

Tothom li guarda pànic i supersticions temor al govern d'un estament que fins avui encara és a sota dels altres; quan menys entre dels occidentals. Aquesta por terrible se li té al govern de les nomenades classes proletàries. I en realitat, quan aquest govern esdevingui extensiu a tot el món, ens trobarem, si no fa, amb iguals inquietuds espirituals, si bé, remotament, millorats en ço material.

Anem per un cas, de cara a l'agricultura grega. Per descansar de l'esgotament la terra treballada, se practicava, com ara entre els camperols, el goret.

El batre, el practicaven, com no fa molt era pràctica general, i és encara costum atraçada, en una hera rodona i de cara als vents perquè hi bufessin: bous o mules, trepitjaven les garbes per desgranar-les, donant voltes a l'hera. Els batadors capgiraven la palla amb las forquetes per a què cap espiga deixés d'ésser trepitjada pels dits animals.

Certament diríem que fins fa pocaquests treballs se complien com en aquells segles d'abans del Crist. Ara veieu, doncs, també així ho feien els antecessors dels grecs, els micènics, i ho feren ells, els grecs, un cop ensenyorits del poder; i ho han fet els romans i els altres que els succeïren fins els nostres avis, amb tot que abans d'ésser en el poder, foren xurma que esmicolà la civilització que els entrebancava.

Hem de tèmer, doncs, tant i tant el govern del proletariat?

Detallem quelcom més encara. Enso-rada la cultura micènica, cada família grega s'ho muntava i s'ho pastava tot a casa; com Ulises que es construïa els

Si tens dubtes quan escriguis, consulta la Gramàtica i el Diccionari, que aquests són uns mestres que quan s'equivoquen CORREGIXEN les errades a darrera plana.

P. FABREGA.

vaixells amb que havia de navegar; com Eumeus que s'apariava les sandàlies que calçava, sense ésser d'ofici sabater. Tot seguit però s'imposava (com entre nosaltres) la divisió del treball: i el sabater feia sabates, i cada u el seu ofici, fins a especialitzar-se dins d'un mateix ofici, com en el de sabater per exemple, en el que uns es dedicaven a preparar les soles, i altres a cosir el calçat.

Referent al jornal, se sap que a les darreries del segle V abans de Crist, s'evaluava en 1 dracma (4'32 gr., prop d'una pesseta). Durant el segle IV, arriba a 2 dracmes, terme mig. I amb aquests jornals, quan no hi havia vagues que ho impedissin, l'obrer cobria bé les seves necessitats i encara feia guardiola.

Per establir un paralel, recordem que en l'any 1900 molts jornals a l'Empordà eren de 8 i 10 rals, 2 dracmes dirien els grecs. I no gaires dies enrera ens assabentava «El Diluvió» que en un poble de Castella, no recordo quin, els obrers passaven de 8 rals a 3 pessetes. Les coses a Andalusia no es diferencien gaire

Sastreria SANCHEZ

Horno Bajo, 8

FIGUERAS

Invita a su distinguida clientela y al público en general a examinar las novedades de la temporada.

Modelos exclusivos tanto en las telas como en el corte y confección.

CAMIONAJES DIARIO A
BARCELONA

Transporte paquetes, encargos, géne-
ros y mercancías

SERVICIO a DOMICILIO

Agencia de Barcelona

Paseo Colón, 3 - Teléfono 24050

== AUTOS ==

GREGORI

FIGUERAS

ADMINISTRACIÓN CENTRAL

Plaza Pi Margall, 4 Teléfono, 30

AUTOMÓVILES DE ALQUILER
Y TAXIS

OMNIBUS PULLMAN PARA
EXCURSIONES

Transporte directo entre las pobla-
ciones de Castelló, Rosas, Cadaqués,
Pto. de la Selva, Figueras, Barcelona.

Sírvanse de la nueva organización de transporte que les ofrece la casa GREGORI a precios ventajosos.

de ço que hom consigna.

També era costum entre els grecs pa-
gar els treballadors en espècie, volem
dir amb substància, per exemple, grans,
oli, etc., pràctica que en mants pobles
nostres encara s'empra.

Els esclaus, ara nomenats proletaris,
els mantenia, vestia i allotjava l'amo,
igualment que avui els patrons amb els
criats, als quals vesteixen, alimenten i
allotgen.

Vai doncs la pena de tèmèr res si tot
se repeteix? —Els moços d'avui seran

els patrons de demà; però l'amor, el ren-
cor, l'odi i la cobejança seran encara
per molts de temps les pales del molí
de vent que giravolta constant. Depres-
sa, vegades; altres, ben pausat, tornant
enrera, o progressant; sempre essent pe-
rò molí de vent; així va la Humanitat.

Nihil novum sub sole.

COMPRESUS CALZADOS EN

"EL GLOBO"

Els ilustres polítics, són els més
grans mímics. Més que els actors de
teatre, els vertaders polítics són els
personatges que desperten l'interès i
l'atracció del públic. L'actor escènic es
mou damunt les taules d'un reduït cer-
cle, que és el teatre; el polític és el
personatge que determina i que s'im-
posa a tota una opinió del poble. El seu
escenari és vastíssim; tant ampli com
els límits de la nació on es belluga i
vegades més enllà, fins trascendir a
fer-se àrbitre de tot el món que li fa d'
espectador i ell hi és actor.

En els nostres temps la mímica ha
pres molta més volada de la ja gran
que tenia. Han vingut en coneixre's
per la facilitat de comunicacions, un
munt de pobles que cinquanta anys en-
rera gairebé s'ignoraven. Tots aquests
pobles, com que dintre seu hi congrien
una singularitat, una particularitat, vo-
len no perdre la seva persona i fer val-
dre el seu prestigi amb la seva pròpia
llengua, usos i costums. D'altra banda
però aquests pobles necessiten admetre
les relacions que els imposen la facilitat
de comunicacions, i perxò han d'es-
tar les seves primeres figures a les ex-
penses de la mímica.

No hi hem pas estat mai, hi desitgem
un dia arribar-nos-hi, però no duptem
que la grossa influència dels primers
prestigis a la Societat de les Nacions,
en sa immensa part se deu al domini
que ells tenen de la mímica. Per què
Briand s'imposa sense posseir una vas-
ta cultura? Naturalment que de primer

La mímica i l'orador

per R. V.

Vivim un temps que cal fer-se en-
tendre encara que no es parli. No sé
pas si el meu lector haurà anotat que
dies enrera, el famós i celebrat Charlie
Chaplin, "Charlot", deia que s'havia
apresa el parlar l'espanyol en poc temps,
però que posat a la pràctica amb al-
guns mexicans i del nostre país, per
fer-se entendre s'havia hagut de val-
dre de la "mímica", en qual art, ell,
Charlie Chaplin, hi és mestre insupera-
ble.

De parlar amb mímica tothom, tot
racional, en té uns coneixements rudi-
mentaris; però el desenrotllament per-
fecte del gran mímico només és per les
altes mentalitats.

Un mímico dels d'un tres i no res, fa
poca cosa més per a donar-se a com-
pendre que les mateixes magarrufes
que un mico penjat per la cua a la
branca d'un arbre de les selves tropi-
cals. El signe de la seva màxima agu-
desa, consistirà en tirar-te a la clepsa
quatre pinyols de dàtil que abans s'ha-
gí menjat. Pel que se refereix a traduir
un ver estat d'ànim, tant el mico sel-
vatge com l'home inocu, són perfecta-
ment parells: ni la un ni l'altre diuen
res de bo ni de nou.

En canvi l'home superior, el gran
mímico, amb la força única del seu
gest, commou una multitud, s'emporta
tot un auditori, decideix tot un poble.

pel seu clar criteri, però li ajuda molt la meravellosa plasticitat de la seva mímica, que entra més depressa al cor dels qui escoltant-lo el contemplen que no pas dels qui veient-lo l'escolten per recollir-ne al cervell els raonaments que els hi descapdella.

Ja deia l'orador eximi per excel·lència a l'antigüetat, Ciceró, que lo més interessant d'un discurs, "més que ço que es deia, era el còm se deia". Perxò ell, recomanava principalment l'observació d'algunes regles. Es dir: pronunciar clarament i pur; donar força a l'emissió de veu segons el moment i la circumstància, amb qualitat, oportunitat i varietat. No s'ha pas d'expressar igualment un orador al carrer o una plaça pública, que dins d'un local tancat, com un parlament o un teatre.

El gest ha de seguir tant d'aprop a la paraula, com la sombra al cos, fins i tot a vegades precedint-lo, perquè és més poderosa la força d'expressió del gest, que no la paraula amb què s'acompanya. Totes aquelles figuracions i acti-

tuds afemellades portaran al ridícol i a la carrincloneria, a l'orador que les empra. Termes generals, la mímica de l'orador polític, de poble, de míting, ha d'ésser cantelluda i gràfica, sense caure en la garroneria.

Una elegància, sobretot afectada, perjudiquen notablement; en canvi la naturalitat i un posat senzill guanyen el cor a l'auditori. Mai cap home savi s'ha presentat al públic amb pretensions de criatura superior i selecte. Contràriament, se diria al primer moment quan aquell home puja a la tribuna, que som un de nosaltres mateixos qui anem a empendre la tasca de la peroració. Es tot seguit que la mímica natural i encarnada s'imposa i ageganta a l'orador, transfigurant-lo en tribú, demiurg o déu d'aquella colectivitat que l'escolta fervorosa i ell se l'emporta cel amunt, cap a la mansió del seu ideal.

GRAN CAFÉ PARA VENDER
MUY CÉNTRICO
DARÁN RAZÓN: VILAFANT, 3. - FIGUERAS

Gran fotografia Moderno Estudio

M. Sans

Ampliaciones y reproducciones de todos tamaños :: Vistas, retratos al óleo, carbón y otros :: Trabajos para aficionados
Retratos para carnets y kilométricos se entregan en el acto

CALLE CAAMAÑO, 20 (Plaza Palmera)
Teléfono, núm. 14

Figueras

Serenates

"La Erato", la societat més popular i més democràtica de la vila; que té vells com En Cofan i en Ballela, els quals en parlar de les glòries del seu "coro" els hi ploriquegen els ulls i els hi llambrega la mirada; "La Erato" enlairà cel amunt el dissabte a la vetlla unes "serenates". Aquelles "serenates" tan famoses que darrerament s'escolaren a cal seu antic i veterà president Don Antoni Papell Camps durant quaranta anys, poc abans que la dissort posés la planta damunt la llar de tan honorable figuerenc.

Era llavors quan se finalitzava amb un "Gloria a España" tan naturalment nostrat en el seu castellà, i vibrava intensament el cant ardent de la Marsellesa immortal.

Davant de l'Ajuntament i a la Plaça d'Ànselm Clavé, el "coro" de "La Erato" ha recuperat aquella vigor tant seva, sapiguent que ara els aires del poble són sanejats pel seny i la justícia d'una República ferma i sereníssima com aquella, que en imatge de matrona romana, ha viscut i viu alerta en tots els Centres Federals, que no s'amaguen d'ésser-ho.

La "Marsellesa" enlairada pel "coro" de "La Erato", el dissabte, tenia quel-

com de litúrgic i ancestral. Era la veu dels passats agraïnt la gesta present. Era l'epítalami d'un poble celebrant les noces del seu Pretèrit amb el Futur.

Honor i gratitud al "coro" de "La Erato" que com l'alzina, com més vell se fa amb més goig se presenta i més poderós se torna.

El despacho que el Notario Archivero de Protocolos de este distrito don Francisco Lovaco y de Ledesma tenía en la calle de Lasauca número 18, ha sido trasladado a la de Cervantes (antes San Pablo), número 19, bajo.

Un que sent l'estiu abans d'hora

Copiem d'«El Bisbalenc»:

Dimecres, a un quart de nou del matí circulà per alguns carrers cèntrics de la ciutat (La Bisbal) un home completament nu, el qual es presentà a Casa la Ciutat demanant se'l socorres i vestís.»

Segurament que els veïns de la vila germana, es creurien haver reculat als temps de l'home de la caverna; o bé que ja s'havia arribat a aquella hipòtesi de l'any 2000, segons la qual els trajos seran de teixit invisible com les mitges que fabricaren dos «vius» a un rei de la fauna, i que avui ja veiem lluir a mantes de les nostres damiselles a les temporades d'estiu.

Assegut al marge

L'injustícia desprestigia i deshonorà al qui la comet i al qui en rep sos favors, com la sang taca lo mateix a l'assessí que al assassinat.—LOT.

—: ENSEÑANZA DE IDIOMAS —: Mecanografía. Taquigrafía. Traducciones. Copias a máquina.

Precios especiales para alumnos en grupo.

Progresos rápidos, exposición metódica, disciplina y seriedad.

Perelada, 18 2.º Figueras

Al llegar a los 15

*Cuando mi sobrina que es suavemente bella
—como carne de lirio o rubor de inocencia—
extienda sus pétalos de rosa nacida
y exhale perfumes de sangre opulente,
mirará al mundo de hoy como quien mira a una flor
sin detenerse.*

*El mudo universo de los antiguos será el que ella
en sus ansias quiera,
aquel que representa con accidentes: el volcán
con su corona de cenizas
y la compañía de las montañas y los cerros,
las llanuras y los ríos breves.
La policroma flora,
será siempre un plátano o una palmera;
la fauna y los pobladores, los mismos que pintan
los cronistas en los cuentos
de sus libros. Luego verá el mineral
entre obscuras tierras
para que más reluzca
y se parezca aún más a las estrellas.
Una mar poblada con su sirena
y apuesto y cabalgando
sobre la ola encrespada de espuma
el delfín...
El delfín que es más veloz que la saeta.*

CLINICA DENTAL

Ll. Coll de Cendra
Odontòleg

Casades de Còdol, 5 pral.

FIGUERAS

RELLISCANT

per G. BUCH

Objecte de discussió ho és i en fou, l'esbrinar si la gent ens vestim per mor de l'honestetat o per guardar-nos de l'acció de l'intempèrie. Altres també asseguren que n'és causa el desig de la presumpció; és a dir les ganes d'adorar-se i engalanar-se.

Tot podria ésser en conjunt. Els primers temps de l'home, èpoques de glaçs i fredors fortes, la necessitat d'abrigar-se se feia sentir de debó, i no és pas estrany que l'home se procurés l'abrigall indispensable per defendre's dels mals temps.

A la Bíblia ja trobem que se'ns explica com el Senyor va vestir Adam i Eva amb trajos de pell. Però aquesta declaració ens confirma que si Déu vestí els nostres primers pares en el Paradís, no ho faria pas per lliurar-los dels mals temps, car en els jardins de l'Edèn la benhaurança de la natura hi era perpètua. Tampoc els havia de vestir perquè lluïssin el trajo, puix que això fóra tornar-los vanitosos i presumits.

Pel que fa referència a l'honestetat, al pudor, Adam i Eva n'eren excusats, car ells com que no maliciaven, no pecaven i no havent-hi pecat, hi era sobrer la causa.

Per què doncs el Senyor, vestí Adam i Eva ja quan anaven pels corriols dels jardins del Paradís, tot escoltant les

cantúries dels aucells, aubriagant-se del perfum de les flors i amoixant els animalons que blincant el coll els hi retien homenatge com a reis i mestres d'aquella encontrada?

Ho hem rumiat més d'una vegada i mai hem sapigut trobar-hi ben clara, la solució.

Avui, mentre donava un tomb pels caminals del parc-bosc me l'ha mig despertada la silueta d'una gentil damisel·la tot encant i reverència per l'espplendor natural.

La formosa donzella que al·ludeixo, no diré qui era, però ella m'ha portat la hipòtesi per trobar una explicació al perquè Déu, nostre Senyor, feia anar vestits pels jardins edènics a Adam i Eva. —Doncs per complau-re la coqueteria d'Eva i dissimular quelcom la qualitat bon xic vasta del primer home. Eva era una dona, una bella dona, que diríem, sense ganes de pendre noms a l'apotecari. Una dona formosa sempre està cofoia de què l'estimin i sent fretures d'ésser estimada. Com retenir doncs constant l'atenció d'Adam, l'home original, cap a la muller perfecta i immaculada, passat els primers temps de contemplar-se i escorcollar-se amb les inquisitives mirades que s'ho emporten tot i ho regiren tot? —Doncs trobar una varietat que fes interessant a l'home aquesta creació perfecta de l'obra divina que es diu dona, i en aquell temps, siguent verge, Eva.

La varietat l'ofrenava el canviar d'aspecte, de colors, i aquest aspecte i colors els donaren els primers trajos que vestí la més ideal de les femelles: Eva. Unes belles pells; pells virolades; pells daurades llistades i maculades; tota mena de pells, sota de les quals s'hi abscondia encara la més fina pell; la seva, la pròpia, aquella pell nacarina i d'ambre, que tenia el tou del vellut de seda, la trasparència de la gasa de seda més transparent; pell d'escuma de mar, crema de la més pura essència, nata d'una llet ben sucrada. Pell blanca, pell fina, la pell més suau. I així Eva mudant-se cada dia el trajo; vestint-se una més atractiva pell, tenia embadalit i embaucat a Adam, que enamoradiç de mena, bonjan i sense preocupacions, no tenia altra quimera que donar tots els compliments a la primera muller. I canviant de trajo diàriament, Eva se féu coqueta i nasqué la invenció de la moda femenina missió capdal i bàsica de les dones d'ençà que

De la colección **Testes de la Terra**

L. BRU
NET.

BAGUR - Girona
Apunte del natural

Un pagès de l'Empordà
Dibuix del natural per LLORENÇ BRUNET

El Vino de Quina Portolá es el mejor aperitivo

De venta en todas partes

**Empreses de construcció d'obres
per tot arreu**

Tomàs Espigulé

Projectes i
pressupostos

Lasauca, 10 : Figueres (Empordà)

Banca ARNUS

Successora d'Evarist ARNUS ♦ FUNDADA EN 1846

CAPITAL: 10.000.000 de PTES. Completament desemborsat

BARCELONA

CASA CENTRAL: Plaça de Catalunya, 22

CASA MARIU: Passatge del Relotge

Sucursal de Figueres

Casades de Codol, 15 (Rambla)

Aquesta Banca realitza tota mena d'operacions de Banca-Borsa-Canvi i la compra-venta al comptat de valors de contractació corrent

CAMBRA CUIRASSADA AMB DEPARTAMENTS DE LLOGUER

Primer Centenario

de la muerte de Doña MARIANA PINEDA

por B. SORIA MARCO

Permite, lector, la satisfacción de enmarcar la figura heroica de doña Mariana Pineda en una forma literaria algo extravagante, para mayor emoción del alma. Perdona las faltas de estilo. Sólo me lleva a ello el criterio de pretender escribir su sacrificio ejemplar, como en la época más brillante de la literatura española. Te suplico me dejes utilizar algo de cervantismo; el más fervoroso homenaje que puede rendirse a doña Mariana Pineda. Cervantes debió vivir hasta ella para decir, con su peculiar maestría, la sublime heroicidad romántica de doña Mariana Pineda. Te confesaré que esto sólo lo realizo por expansión espiritual y fervor hacia la heroína gemela de Agustina de Aragón.

Ciudad famosa e ilustre la de Granada. Primeros de Mayo de 1831. Días acibarados para liberales. Estos nobles caballeros vense obligados a esquivar prestos, sañudos ataques y espionajes de los pícaros fernandinos, que de licencia autoritaria gozaran, que no restaran de limpias ánimas ni para sus más allegados. Sicarios repugnantes son: malandrines y follones, que no supieron a tiempo de piedad alguna. Por la Corona abogaron cuando ésta les hizo bien (haciendo así su agosto y vendimia) más por miras propias que por fidelidad del servicio... Los liberales, fracasadas las últimas intentonas, quedan sus ánimas transidas de dolor y desilusión. Hacen memoria de compañeros que restaron sin vida por la Libertad (puestos ojos en la soñada República) y sienten una tristeza infinita; soberbia bélica de ideas, también, que toma así en buen hora espíritu de firme rebelión. De esta nace queda, un poco queda, reacción; mas va en hecho...

He aquí la heroína: la más hermosa doncella, plena de gracias y bondades, espíritu de recio templo que envidiarán los más afamados aceros llevados en Castilla. arrogante, bella en sentimientos: ¡Mariana Pineda!...

Ramón Pedrosa: alcalde de Granada. Anima taimada, perversa, falta de humanidad, servida de camarillas y soplo-

nes. Por este tiempo era entonces en cárcel don Fernando Alvarez Sotomayor, delatado por «conspirador peligrosísimo». Esta delación, equiparada fué para pena mortal, que nuevamente la Justicia «carnio sufrió. Nadie supo quien ayudó a la evasión; mas cierto fué que don Fernando logró escapar con vida de la mazmorra, prólogo del cadalso. El Pedrosa supuso el auxilio más activo para la tal evasión por parte de doña Mariana Pineda, dando así satisfacción al estrecho espionaje sobre esta mujer. No obstante pruebas fehacientes faltábanle en demasía. Visto que fué su fracaso dió órdenes y mando de riguroso acecho en sus ideas y venidas... He aquí que un día notificanle una nueva sensacional: «¡Mariana Pineda encargó bordar una bandera republicanal». El Pedrosa tiene noticias de las dos hermanas bordadoras aprestadas a labor tan honrosa. Por entonces vense comprometidas; pasa la bandera, sin terminar, a manos de doña Mariana Pineda, para ser más tarde custodia de ella, doña Ursula de la Presa, en casa de ésta... El Pedrosa envía a sus esbirros y encuentran la bandera. Prender intentan a doña Ursula; Mariana Pineda, con su rectitud peculiar, espejo de virtudes, se interpone:—¡La bandera es mía! Yo

soy la única responsable!». Y allá conducenla los malandrines y follones de los sicarios, al recinto de beatas de Santa María Egípciacca. El Pedrosa acude presto al empuje y curso del proceso. Demanda el fiscal Aguilar máxima pena, que el Pedrosa impone; y en la mañana del 26 de Mayo de 1831 sube doña Mariana Pineda al patíbulo, arrogante, bella como siempre lo fué, con gesto altivo, don preclaro de todo quien hace un bien en contra del mal... Y Granada fué testigo silente y enmudecida en llanto de una gran heroína ajusticiada en su vida joven y ejemplar.

¡Mariana Pineda! Los republicanos de hoy nos sentimos orgullosos de recordar al mundo tu gesto noble. Hoy es una fiesta para nuestro espíritu por el hecho de tu abnegación. Es triste recordar una muerte, pero... ¡es alegría recordar una muerte gloriosa como la tuya!... ¡Ojalá no tuvieras fin tan lastimoso!; mas, era necesario (tu destino así estaba escrito) que pericieras en un patíbulo para conmover a muchos fernandinos y sumarlos a tus compañeros, haciéndoles luces en sus inteligencias oscuras ante la verdad idónea. Hoy esparcemos espiritualmente a tus plantas las flores más bellas con que soñamos. Tejemos guirnalda que arrojamos a ellas con tan sincera emoción, empañados nuestros ojos en lágrimas ardientes, que son bellas flores de (marchitas en el mes que tú moriste: Mayo) la República Española para ti, que jamás podremos olvidarte...

Madrid.

ACEITES Y GRASAS MINERALES

-:- LUBRIFICANTES -:-

La Comercial e Industrial

Española S. A.

Especialidades para los Autos y Maquinaria Industrial y Agrícola

Riera Magoria, 159-Barcelona

Agente provincial: J. Ruhi

Subida Catedral, 4

GERONA

Ramblejant

per KOLIN

La beutat, sigui llà on sigui sempre troba admiradors. Per emmirallar-se en els ulls de les germanes Batlle, la diada de Santa Julia, patronímic de la major, emprengueren la rutu devés Santa Eulària tot un joiell de jovincells. Tornaren amb el ramet a la ma; qui diu que era rosa; qui diu altra flor mes vermella.

Els eren tres, i com queda dit, les damisel. les dues, parlant familiarment; però hi havia unes amigues tan enllaminadores com la beutat de les gentils germanes Batlle.

D'ençà que l'han fet director, ja no es mira amb tanta recança les «noieta» del passeig. En ço el que diu: «Ellas, ahora, vendrán a mí; como los niños a Jesús». Pepet! Pepet! —No presumim tant «ché».

Llauneria, Lampisteria i Electricitat
:-: Joaquim Ribas :-:
Perelada, 56 Figueres

WATERS de gran qualitat a 48 PTES.
Banyeres xapa acer desde 1'40 ptes.

Lavabos desde 65 Videts desde 60
Grans existències de LAMPARES de menjador desde 11 pessetes; de saló, desde 15.

Demaneu preus i pressupostos

«Amos» nifio tu andas solo, «Dende que te pusiste traje nuevecito. Mas en el Cine, poco se ve la elegancia del vestir. Ernesto?

On trobarà el «pintor» el nostre Diri, si la Purita es fora? —Nosaltres ja ho sabem. A Perelada que hi viu l'Enriqueta.

El republicanisme de l'Angelet tremola. Flaire molt nenes formoses que semblen reines. Elles son Dolors, Maria, Lúdia, Monserrat, etz.

Però elles li conserven el prestigi, fugint d'ell.

Casa per a vendre
Carretera de Llansà

RAÓ A L'IMPRESA

Aquests dos dies de festa, un nostre amic, vigut de fora, s'ha trobat amb el cor que li fa «tic-tac». Qui no es commou davant de uns ulls negres, com ho són els de la remenadissa Julia?

Ens notifiquen que el nostre entranyable amic Pepet... vol pendre nacionalitat de

¿Quiere Vd. ir elegante por poco dinero?

Lleve sus vestidos ha lavar o teñir a la TINTORERÍA IBÉRICA

Esta casa ha recibido los nuevos colores de moda para la temporada de verano

Limpiamos por el procedimiento a vapor seco por el cual es absoluta la conservación de la ropa.

TINTORERÍA IBÉRICA

ubida a la Iglesia, 2

FIGUERAS

can Mussolini.

Ja ho deia el clàssic:

«Per dones i macarrons, sols la Itàlia».

Quines són les flors més papellonejades?

Carme Mestres, més divina que la Venus, tot i ésser de pedra. Rosita Salleras, de més or que l'espiga de la seva cabellera. Maria José Dalfó, d'ulls brillants i negres com el misteri i l'alizabeja. Armanda Cusí, gentil com una tija.

Les cremes de convents han retornat a les llars nostrades, algunes dotzenes de fugitius, majors d'edat i amb bigoti.

Apa, noles!, obriu l'ull!

Contemplàvem una manilla. — Sorpresa. En lloc de la frase tradicional: «rei o as», senilm: «Macià o as».

Palinos, ahir vegérem que retrataves. Ojo amb el paisatge!

No heu fixar amb la bonica Rosita Costa? No us heu comprovat que quasi cada jorn ve a Figueres?

No sabem si ve de compres o bé a veure aquell simpàtic moixarnó del carrer de la Rutlla.

TIENDA CON VIVIENDA, AGUA,
Y TODO CONFORT PARA AL-
QUILAR

RAZÓN EN ESTA IMPRESA

Conversa de dos enamorats a la plaça de Salmerón:

Ell.—Què t'agrada més que et faci, una abraçada o un petó ben llarg?

—Ella (llegint un anunci).—Una copa de vi de quina Portolá.

Fins ara eren els nois que anaven a esperar a les noies que surten de treballar per acompanyar-les.

En canvi ara és a l'inversa.

Per més detalls a ca la Fernanda, i vorals del carrer Girona.

Fa una pila de dies que no hem vist en lloc a l'eixerida Pilar Llosa.

Ens alegraríem que no estés malalta, car aquell minyó perdria la gana.

Primer Pujol; després baixal; i si per de cas cau dona-li aquell REMEI CA-NO el vol.

Carrer de la Junquera. La bonica Marieta anava cap a Correus. Un papa-mosques barceloní portava la direcció contrària, i per tant, tots dos la mateixa acera. Baixa la Maria. Baixa ell. Puja la Maria. Puja ell. Torna a baixar; l'altra també. A l'últim es paren tots dos, es miren i es posen a riure.

No saben què fer, i ell tot vermell i atabalat, diu:

—Dispens!, senyoreta. Ja pot passar.

Respon la Marieta:

—I per dir-me això ha hagut de fer tant l'ànec.

Se vende EL CAFE COLON

INFORMARAN: Vilafant, 13, Figueras y Veinat de Salt, carretera de Gerona, 176, Gerona.

Quantes i quantes Loles hi han a Figueres!

Cap però de tan castiça com la Chantier.

Rrrrrrr! L'engegar d'un cotxe; una reguera llarga de pols i un petó dins del cotxe tant llarg com la reguera.

Són....

F A L T A: aprenent adelantat que vulgui millorar.

R A Ó: BARBERIA MUNTADA
Muralla, 5 — — — — Figueres

ES NECESSITA

un noi que vulgui aprendre l'ofici d'impresor en la "Ideal Tipografia",
Muralla, 4 : : : : : :

DISPONIBLE

un stock de cartes franceses pròpies pel poker, etz.

Raó en aquesta Imprempta.

Crítiques breus de BARCELONA

per RASCAFÍ

I ENS DIUEN:

—Que encara remou soroll allò d'Argen-tona.

—Que el segon equip del Grup vol mirar de jugar cada festa.

Que si és per guanyar, ja poden jugar, però si és per perdre... Bueno ja us seré franc: feu el que volgueu.

Sastresas

chalequeras, que sepan confeccionar bien su trabajo, siendo muy bien retribuido,

FALTAN

en la sastrería de Alfonso Sánchez

—Que el dia que el reserva jugà contra la Penya, Sastre reaparegué el defensa Massip, restablert ja del tot de la seva lesió.

Que però jugà de porter.

Que en dit dia debutà com a defensa en Rigau jugador del F. C. Roses.

—Que de mica en mica podem tenir l'equip format exclusivament per empordanesos.

—Que el dia 28 del prop Juny reapareixerà ja secció atlètica contra el Juníor amb inauguració oficial per part d'aquests últims d'un camp.

Que en dit dia el primer del G. S. F. (secció fútbol) es traslladarà a Igualada.

Que jugarà contra l'Ateneu igualadí i aquesta compten amb victòries sobre el primer potent onze del F. C. Gràcia.

Que així ja cal que presentin bon equip... o sinó... no en parlem més.

—Que per aquí cauen uns cabasets d'aigua que són l'enveja de l'Arca de Noé

Que parlant d'aigua cal esmentar un fet colosal, explicat per un propi figuerenc de aquells que no claven cap bòfla. Un jovenet de lo bó i millor de l'Empordà, l'altra dia ploquant d'allò més, va tenir la genial idea de baixar del tramvia i deixar-se caure ben allargassai sobre una bassa d'aigua. (Per fer el paveró!).

Que quan la gent reia, amb una serenitat digne d'elogiar, va dir-se: planxa! «plaff»! Agafa el sombrero... i plorando!

Que després, hom suposa, a la pensió no el coneixien, car com que el trajecte és quelcom llarg arribà amb una americana que semblava del seu germanet i uns pantalons ensenyant un dianfre de cames més peludes que «riete tú» de la barba d'en Landrú.

—Que segurament recordareu a aquell jo-vincell que dies enrera feia rumiar als Kolín si pels balcons del carrer de la Muralla es felen nius d'aurenets. Doncs bé, aquest jove es tindrà que fer la guitza fins l'hivern que ve. Aquella P. Aureneta ha volat cap a nosaltres. Em sembla que et farà el salt. De totes maneres quedés avisat. Tú sempre «al tanto». Mirà que el seu germà és cabo i festeja amb la filla del batlle d'aquí. Són recomanacions que no es troben així com així. A més el sol fet d'ésser el cunyat d'un gran Pintor...

Amb tot això ves badant!

COPIAS A MAQUINA-Perelada, 18, 2.º

—Que l'estiu s'apropa i a l'Epimac C, no el veureu estiuejar a Portbou. Un de molt íntim (per cert molt bugadera) m'ha dit que feia tant mala cara per alxò. I amb les ganes que tenia de tornar a parlar i a contemplar aquella «requeteguapísima» (tot de tiron amb 7 síl·labes) de Ge... Si no és un estiu, en serà un altre, però pel que es veu, el nano Cupido els ha tirat una fletxa verinosa al cor.

LA GALERIA

es ven a l'estanc núm. 5 del carrer Nou

M. Camps Dalfó

Fábrica de bebidas gaseosas

Exclusiva "Champanilla"

Cerveza de las mejores marcas

Pasteurizada con maquinaria moderna

La Junquera, 27

FIGUERAS

LAMPARA

MAZDA

claror diurna

Peluquería de señoras PIERRE

Cervantes, 10, 1.º   Teléfono 23
FIGUERAS

Masajes - Manicuras - Tinturas inofensivas
Henné y líquidos - Especialidad en postizos y
pelucas. Rayas invisibles

Permanentes desde 15 pesetas

PIDA V. HORA

NOTAS

DE LA CIUDAD

LOS dos festivos pasados, domingo y lunes, han estado animados con la presencia de varios coros.

LA Asociación de Música celebró con el acostumbrado éxito su VIII concierto, que corrió a cargo de la violoncelista Madeleine Donnier y el pianista Luís Mascart.

ESCUELA PARTICULAR DE INSTRUCCION PREMILITAR DE CUOTAS "SPORT FIGUERENSE"

Abierta la matrícula desde 1.º de Febrero para los mozos de cuotas del actual reemplazo. Al matricularse se obtienen los derechos de Socio del Caeno. Es la más antigua de este partido judicial.

En este curso se abrirá una sección para mozos no cuotas que deseen reducir el servicio de ocho mozos mediante certificado de aptitud, según reciente Real Orden.

Informes completamente gratuitos sobre Reclutamiento.

CADA día tenim més ben enllumenats els carrers de la ciutat nostrada. Fa poc foren possades, com se recordarà, unes magnífiques faroles, istil pebeters, en el carrer Prat de la Riba. Ara totjust, s'ha perfeccionat

aquell enllumenat amb la disposició de làmpares de regular potència, fetes extensives als altres carrers Joan Maragall, Galán i García Hernández.

La millora fóra de tots punts elogiable si es repartís igualment a tots els carrers on hi ha concellers, o amics d'aquests senyors.

SI bé en el carrer de Caamaño no hi ha pas massa llum (és de la banda contrària del carrer de les faroles), en canvi un moço de l'agència Navet va llucar-hi la matinada del dimecres, jornada de mercat, un parell de murrís que volien desembarrassar els nous Magatzems Massot, els quals en ésser sorpresos agafaren a més a córrer la carretera de Villadiago. Abans però ja havien liquidat el calaix de don Joaquim Dunjó del café d'Europa, que per sort d'ell el tenia gaire bé buid.

Recordem, ara que ve a tom, que en aquella banda del carrer de Caamaño, no és la primera vegada que s'hi registren semblants successos.

AL mediodía de esta mañana ha sufrido un síncope aparatoso, una desgraciada mujer aquejada por grave dolencia. Los vecinos, dando pruebas de un ejemplar humanitarismo, han corrido a prestar sus auxilios a la infeliz accidentada.

A pesar de que en otra nota se dice haberse puesto remedio a la interrupción del servicio de agua sufrido ayer por parte de la ciudad, esta mañana se ha vuelto a recaer en el daño. Sería de extrema conveniencia, que por lo menos, cuando se originen tales conflictos, la autoridad avisara con antelación el perjuicio, al objeto que los vecinos se precavieran para el caso.

■ No creemos que un pregón sea gran sacrificio para el erario.

COPIAMOS de "El Diluvio", de hoy:

Los federales.—Se hallan en Madrid, futura capital federal de España, los ciudadanos Antonio Papell, delegado representante del Consejo Regional Federalista de Cataluña, y Martirián Ventura y Luís Sisquellas, delegados del Comité Republicano Federal de Barcelona, quienes asisten con ese carácter a las deliberaciones de la asamblea nacional del partido que se está celebrando en estos momentos.

Es vend equip complet per soldat de quota completament nou.

BON PREU

Raó en aquesta impremta

Necessiteu fer una instal·lació per a regar?

Construir cloaques o cubrir recs en camins i carreteres?

Empleieu canons de CIMENT FORMIGAT O COMPRI-MITS que fabrica la casa

ENRIC SAGRERA

Carrer de Vilallonga

(Carretera de Roses)

Molt acreditada amb aquesta mena de treballs i on trobareu tota classe de mides i accessoris amb inmillorables condicions de qualitat i de preu.

CASA CENTRAL:

Carrer de Lorençana

GIRONA

ANTE la posible presencia de una contaminación en las aguas procedentes del castillo de San Fernando que surten parte de vecindario, ayer por la mañana se procedió por el Servicio de Higiene del Excmo. Ayuntamiento a la desinfección de las correspondientes cañerías.

Se presentó además un importante escape de agua en la tubería de la calle de Perelada, afecta a la red general de las Aguas Municipales del campo de las Rodas (Ferial "dels burros").

Por estos motivos fué que parte de la ciudad estuvo sin el servicio del agua durante unas horas.

Afortunadamente se puso el remedio necesario y es de esperar que no se repetirá el suceso dadas las excelentes condiciones con que—dicen—nos encontramos ahora los figuerenses con respecto al problema del agua.

TAQUIGRAFÍA

Prodigioso arte de escribir tan de prisa como se habla. Lecciones particulares por profesor titular.

Informarán en esta Imprenta

EL pasado jueves por la noche, el publicista Luis Capdevila, dió una conferencia en "El Jardín", tratán-

do el tema "Fets i exemples de la Revolució Francesa".

Estuvo bien en la disertación y tuvo buena entrada.

Banco de Crédito Ampurdanés S. A. FIGUERAS

BANCA — BOLSA — CAMBIO

Negociamos los Cupones

VENCIMIENTO 1.º DE MAYO

Negociamos los Cupones

de la Deuda Amortizable 5 %

VENCIMIENTO 15 DE MAYO

ENS enterem que "passen pel cedàs" a un empleat municipal. La víctima és el jove farmacèutic don Enric Perxes, nomenat pel servei del Laboratori municipal, davant d'un tribunal en el que hi figuraven dos catedràtics de Farmàcia de la Universitat de Barcelona.

Sembla sí no ens enganyen, que el motiu fonamental de "passar-lo pel cedàs", és el de què el senyor Perxes tenia les ampolles, flascons, etc., una mica bruts.

Ja li dèiem nosaltres, que som amics seus, ¿no sabem pas per què no com-

pres terra d'escudelles i no els esterreges?

De tota manera els veïns no hem pas de posar-nos-hi cap pedra al fetge; ja s'ha nomenat una comissió depuradora en la qual hi són representants els senyors farmacèutics don Miquel Vidal Freixanet i don Grau Garriga. Si la depuració portava la separació del senyor Perxes del càrrec, se podria remeiar el defecte nomenant-se un dels dos dits senyors, que bé prou s'ho mereixen pels serveis prestats a la causa i a la Religió.

D'aquesta manera es fa bona, bona concòrdia.

Farmacia Castellví

Plaza Triangular Figueras

ANALISIS - ESPECIFICOS

Estufas de desinfección a disposición de la clientela.

Medicamentos y Ortopedia

LA Unión Gremial notifica a sus afiliados la obligación que tienen de cumplir con el descanso dominical, la jornada mercantil, el retiro obrero, jornada nocturna, etc.

Tipografía IDEAL, Muralla, 4-Figueras

Banco de Crédito Ampurdanés, S.A.

Corresponsal de los Sres. Soler y Torra Hnos.

Efectúa todas las operaciones que integran la BANCA - BOLSA y CAMBIO

Manufacturas Cuero Tosas, S. A.

TOSAS

MARCA REGISTRADA

Curtidos al cromo especiales, Correas, Tiretas

Cables, Tacos, Tiratacos y todos los artículos

en cuero crudo y curtido para la industria

Despacho en Barcelona:

AUSIAS-MARCH, 21, PRAL
Teléfono 13874

FÁBRICA EN BLANES
(Provincia de Gerona)

Teléfonos 15 y 32

Garage Citroen = Calle 28 de Mayo, 17-Travesía carretera Madrid a Francia-Distancia 50 m.

Taller de reparaciones garantizadas a precios módicos (Garage)
(Tél. 15) Stock Citroën y Agencia de Autos Taxis de Alquiler

¿Es Vd. hombre de buen paladar?

**¿Ha probado el mejor
vino espumoso?**

Pues aproveche la ocasión, adquiriendo para las fiestas señaladas una caja del incomparable

Champagne SAINT MARTIN

Caja 12 botellas	CARTA D'OR ESPECIAL.	“	72
“	“	CARTA D'OR.	“ 48
“	“	CARTA AZUL.	“ 42
“	“	CARTA BLANCA.	“ 36

DEPOSITO EXCLUSIVO PARA LA VENTA:

JUAN LLOVERAS BRET

Muralla, 17

FIGUERAS

Teléfono, 138

Figuerencs!! Empordanesos!!

Recorden bé que

LA GALERIA

a Barcelona es vend als: Kiosc Barcelonès, de la Rambla de Canaletes, al davan de l'Hotel Continental.
Kiosc Carme del Pla de la Boqueria, Rambla de les Flors, davant del carrer que li dóna nom.

Empordanesos que sou a Barcelona: LA GALERIA us posarà i us tindrà sempre al corrent de com estem i de com anem a la terra nadiua.

LA GALERIA cal que sigui companyona vostra.

Banco de Figueras

de L. VERGÉS VILANOVA

CAMBIOS DE MONEDAS — VALORES — SUSCRIPCIÓN A EMPRÉSTITOS —
CUPONES — GIROS — IMPOSICIONES Y DEMÁS OPERACIONES DE BANCA

Casa de Confianza, Economía y Reserva